

RIVM De zorg voor morgen begint vandaag

Kinkhoest

Wijzigingsdatum 09-04-2020 | 16:01

Kinkhoest is een erg besmettelijke ziekte. Het wordt veroorzaakt door een bacterie. Kinderen in Nederland krijgen een vaccinatie tegen kinkhoest. Hierdoor is het aantal kinderen dat aan kinkhoest overlijdt sterk afgenomen.

Bescherm je baby tegen kinkhoest. Haal de 22 wekenprik. ↗ (<https://rijksvaccinatieprogramma.nl/22wekenprik>).

Vanaf 16 december 2019 krijgen zwangere vrouwen de 22 wekenprik aangeboden. Met deze vaccinatie beschermt een zwangere vrouw haar kind en zichzelf tegen kinkhoest.

Wat is kinkhoest?

Kinkhoest is een infectie van de luchtwegen die veroorzaakt wordt door een bacterie. De bacterie maakt een gifstof aan, waardoor hoestbuien ontstaan. Deze hoestbuien kunnen 3-4 maanden duren. Kinkhoest wordt daarom ook wel de '100-dagenhoest' genoemd. De tijd tussen besmetting en de eerste verschijnselen is meestal 7-10 dagen.

00:00

01:10

[Downloads](#)

Video file high definition

Publicatiedatum: 08-01-2018 MP4 | [14.95 MB](https://www.rovid.nl/rivm/aco/2017/rivm-aco-20171220-id6rbrgcf-web-hd.mp4) [Download](https://www.rovid.nl/rivm/aco/2017/rivm-aco-20171220-id6rbrgcf-web-hd.mp4)

 Video file Publicatiedatum: 08-01-2018 **WEBM** | [11.91 MB](http://www.rovid.nl/rivm/aco/2017/rivm-aco-20171220-id6brgcf-web.webm)

 Text caption Publicatiedatum: 08-01-2018 **SRT** | [1.46 KB](http://www.rovid.nl/rivm/aco/2017/rivm-aco-20171220-id6brgcf-ondertiteling.srt)

Uitgeschreven tekst

Kinkhoest noemen ze ook wel de 100 dagen hoest.
Door te hoesten kun je een ander besmetten met de kinkhoestbacterie.

Als je besmet bent, word je na twee weken verkouden.
Daarna krijg je koorts en erge hoestbuien.

Voor baby's is kinkhoest gevaarlijk.
Van het hoesten raken ze zo uitgeput dat ze moeite krijgen met ademen.

De longen kunnen onherstelbaar beschadigen en door zuurstoftekort kan blijvende hersenbeschadiging ontstaan.
Antibiotica helpen in de eerste weken alleen tegen de koorts, maar werken niet tegen de lang aanhoudende hoestklachten.

De laatste 20 jaar komt kinkhoest weer meer voor.
Dat komt omdat de bacterie is veranderd, waardoor het vaccin minder goed werkt.

Kinderen krijgen in hun eerste jaar vier keer een inenting en in hun vierde jaar nog eentje.
Ook zwangere vrouwen kunnen als zij dit willen ingeënt worden.

Dan is hun baby ook in de eerste weken na de geboorte beschermd.

Meer weten? Kijk op www.rijksvaccinatieprogramma.nl (<http://www.rijksvaccinatieprogramma.nl>).

Symptomen

Kinkhoest begint vaak met klachten die lijken op een gewone neusverkoudheid. Daarna begint het hoesten. Dit kan uitlopen op lange hoestbuien, waarbij taai slijm wordt opgehoest. Het lange hoesten kan gevolgd worden door een piepende inademing. Soms moet de patiënt braken. Kinkhoest kan ook leiden tot longontsteking.

Bij jonge baby's kan kinkhoest ernstig verlopen. Zij kunnen zuurstoftekort of hersenbloedingen krijgen, waardoor hersenbeschadiging kan optreden.

Sommige mensen met kinkhoest hebben niet de symptomen zoals hierboven uitgelegd. Oudere (gevaccineerde) kinderen en volwassenen hoesten vaak alleen langdurig. Heel jonge baby's kunnen soms stoppen met ademen of blauw verkleuren, zonder daarbij veel te hoesten.

Hoe raak je besmet?

Mensen kunnen elkaar besmetten via het hoesten. De grootste besmettingsbron voor pasgeboren baby's is de moeder, gevolgd door oudere broertjes en zusjes. Iemand kan verschillende keren in zijn leven kinkhoest krijgen. Een infectie met de kinkhoestbacterie beschermt dus niet tegen een volgende infectie met deze bacterie.

Vaccinatie

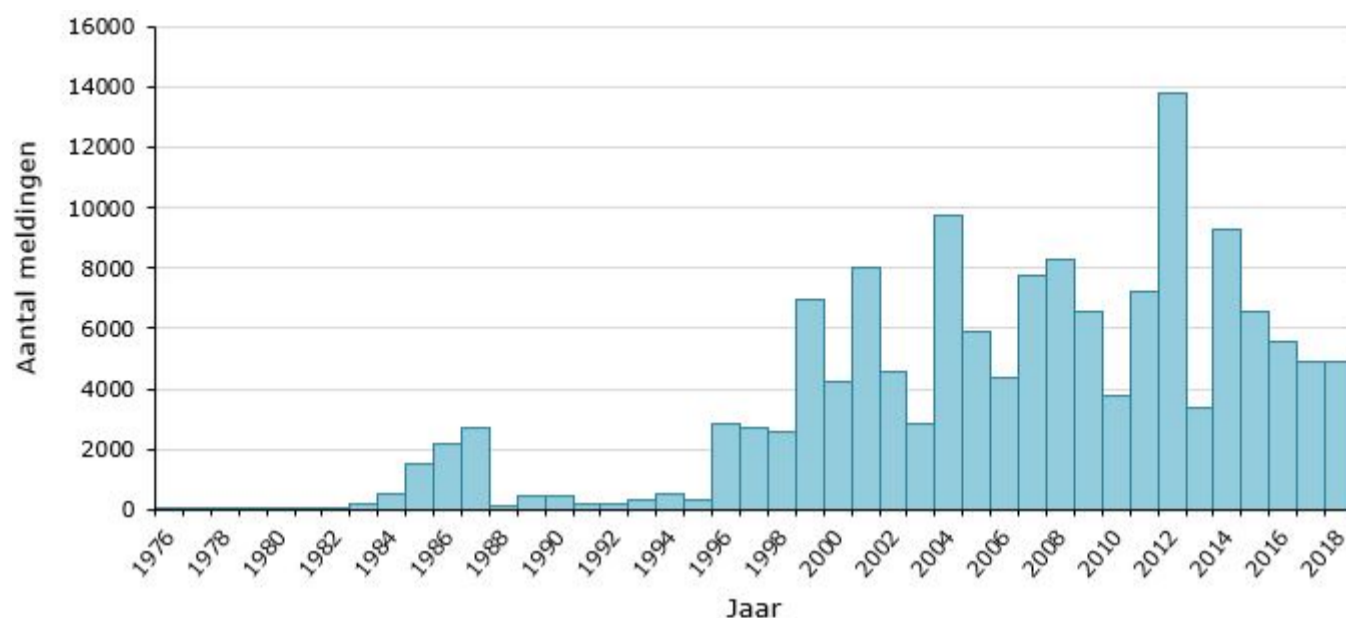
Vanaf 1957 krijgen alle kinderen in Nederland een vaccinatie tegen kinkhoest aangeboden via het Rijksvaccinatieprogramma. Van de Nederlandse kinderen is ongeveer 95% tegen kinkhoest ingeënt (2017). Vaccinatie geeft bescherming voor een aantal jaren, maar niet volledig. Daarom worden niet alleen baby's, maar ook jonge kinderen gevaccineerd tegen kinkhoest. Sinds de jaren '90 van de vorige eeuw neemt kinkhoest toe, ook onder volwassenen. Onderzoek naar betere kinkhoestvaccins is van belang.

Bij jonge baby's die nog niet zijn ingeënt kan de ziekte heel ernstig zijn. Soms zelf met overlijden als gevolg. Daarom krijgen alle zwangere vrouwen vanaf 16 december 2019 een kinkhoestvaccinatie aangeboden. Door zwangere vrouwen te vaccineren zijn jonge baby's vanaf de geboorte meteen beschermd. De vaccinatie wordt gegeven in de 22e week van de zwangerschap en heet daarom 22 wekenprik. Kijk verder op de website [22wekenprik](https://rijksvaccinatieprogramma.nl/22wekenprik). (<https://rijksvaccinatieprogramma.nl/22wekenprik>).

Hoe vaak komt kinkhoest voor in Nederland?

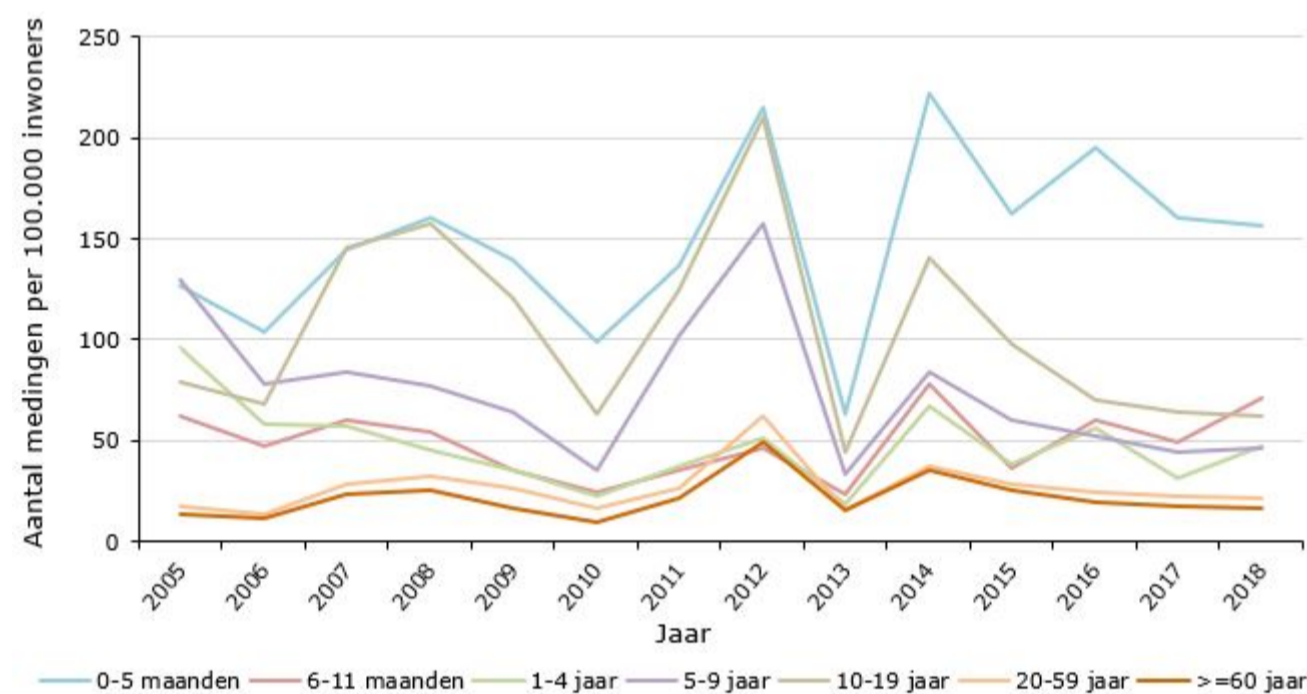
Sinds 1996 komt kinkhoest vaker voor, ook onder volwassenen (Figuur 1 en 2). In 2012 was er een piek. Er waren 83 meldingen van kinkhoest op 100.000 mensen. Figuur 1 en 2 laten cijfers zien tot en met 2018. De actuele situatie van kinkhoest in Nederland is te zien in de [Atlasinfectieziekten](https://atlasinfectieziekten.nl/kinkhoest) (<https://atlasinfectieziekten.nl/kinkhoest>).

Kinkhoestmeldingen per jaar

Figuur 1. Meldingen van kinkhoest van 1976-2018. Aantallen tot en met 1988 zijn gebaseerd op meldingsdatum. Aantallen vanaf 1989 zijn gebaseerd op 1ste ziekte dag. Vanaf 1988 mochten alleen meldingen waarbij de bacterie was aangetoond of waarbij een positieve 2-puntserologie was vastgesteld gemeld worden. Vanaf 1997 mochte ook meldingen met een positieve 1-puntserologie weer worden gemeld.

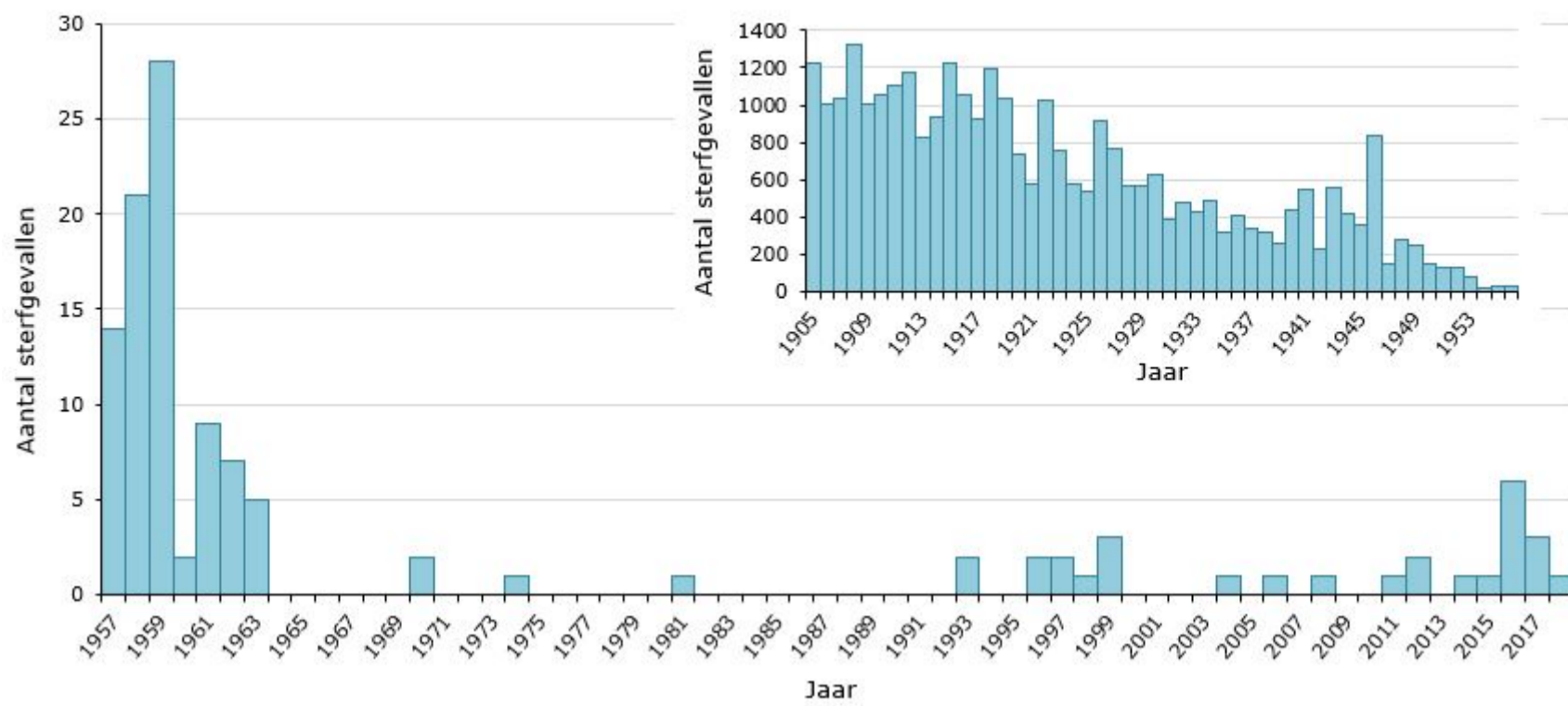
Kinkhoestmeldingen per jaar per leeftijdsgroep

Figuur 2. Aantal meldingen van kinkhoest per 100.000 inwoners per leeftijdsgroep van 2005-2018.

Dankzij [vaccinatie](http://rijksvaccinatieprogramma.nl/De_ziekten/Kinkhoest) (http://rijksvaccinatieprogramma.nl/De_ziekten/Kinkhoest) is het aantal sterfgevallen door kinkhoest erg laag. Elke 2 tot 4 jaar is er een extra piek in het aantal kinkhoestmeldingen. Jonge, nog niet (volledig) gevaccineerde baby's overlijden soms aan kinkhoest. Zie ook Informatie voor professionals over [maternale kinkhoestvaccinatie](https://lci.rivm.nl/richtlijnen/kinkhoestvaccinatie-zwangere-vrouwen) (<https://lci.rivm.nl/richtlijnen/kinkhoestvaccinatie-zwangere-vrouwen>).

Kinkhoeststerfte per jaar

Figuur 3. Kinkhoest sterfte van 1905-1956 en 1957-2018.

Bron: CBS (Centraal Bureau voor de Statistiek) Statline en Osiris (information system)

Meer informatie en bronnen zie LCI-richtlijn kinkhoest (pertussis) [↗](https://lci.rivm.nl/richtlijnen/kinkhoest) (<https://lci.rivm.nl/richtlijnen/kinkhoest>).

Informatie voor professionals over [maternale kinkhoestvaccinatie](https://lci.rivm.nl/richtlijnen/kinkhoestvaccinatie-zwangere-vrouwen) [↗](https://lci.rivm.nl/richtlijnen/kinkhoestvaccinatie-zwangere-vrouwen) (<https://lci.rivm.nl/richtlijnen/kinkhoestvaccinatie-zwangere-vrouwen>) en [vaccinatie voor volwassenen](https://lci.rivm.nl/richtlijnen/kinkhoestvaccinatie-volwassenen) [↗](https://lci.rivm.nl/richtlijnen/kinkhoestvaccinatie-volwassenen) (<https://lci.rivm.nl/richtlijnen/kinkhoestvaccinatie-volwassenen>).

Wat is kinkhoest?

00:00

03:45

00:00

03:10

Andere informatiebronnen

- Atlasinfectieziekten [↗](http://atlasinfectieziekten.nl/kinkhoest) (<http://atlasinfectieziekten.nl/kinkhoest>)
- Rijksvaccinatieprogramma.nl [↗](https://rijksvaccinatieprogramma.nl) (<https://rijksvaccinatieprogramma.nl>)
- Volksgezondheidszorg.info [↗](https://www.volksgezondheidszorg.info/onderwerp/ziekten-het-rijksvaccinatieprogramma/cijfers-context/kinkhoest) (<https://www.volksgezondheidszorg.info/onderwerp/ziekten-het-rijksvaccinatieprogramma/cijfers-context/kinkhoest>)

LCI Richtlijnen

- LCI-richtlijn Kinkhoestvaccinatie bij volwassenen [↗](https://lci.rivm.nl/richtlijnen/kinkhoestvaccinatie-volwassenen) (<https://lci.rivm.nl/richtlijnen/kinkhoestvaccinatie-volwassenen>)
- LCI-richtlijn Kinkhoestvaccinatie bij zwangere vrouwen [↗](https://lci.rivm.nl/richtlijnen/kinkhoestvaccinatie-zwangere-vrouwen) (<https://lci.rivm.nl/richtlijnen/kinkhoestvaccinatie-zwangere-vrouwen>)
- LCI-richtlijn Pertussis (kinkhoest) [↗](https://lci.rivm.nl/richtlijnen/kinkhoest) (<https://lci.rivm.nl/richtlijnen/kinkhoest>)
- VSI - Pertussis - Kinkhoest [↗](https://lci.rivm.nl/stappenplan/kinkhoest) (<https://lci.rivm.nl/stappenplan/kinkhoest>)

[Nieuws](#) [Pagina](#) [Publicaties](#) [Gerelateerde onderwerpen](#)

Vaccinatiegraad toegenomen, voor HPV zelfs flink

Voor het eerst in vijf jaar is het aandeel kinderen dat de vaccinaties uit het Rijksvaccinatiepro

(/nieuws/vaccinatiegraad-toegenomen-hpv-zelfs-flink)

Effect coronavirus op deelname zuigelingen aan Rijksvaccinatieprogramma beperkt

Vrijwel alle zuigelingen in Nederland nemen nog steeds deel aan het Rijksvaccinatieprogramma. Daarmee blijft het effect van de uitbraak van het coronavirus op de deelname aan het programma beperkt.

(/nieuws/effect-coronacrisis-op-deelname-zuigelingen-aan-rijksvaccinatieprogramma-beperkt)

Rapport ontwikkelingen Rijksvaccinatieprogramma: stabilisatie in deelname en weinig ziekte

In de eerste zes maanden van 2019 daalde het aantal gevallen van meningokokken type W in bijna al

(/nieuws/rapport-ontwikkelingen-rijksvaccinatieprogramma-stabilisatie-in-deelname-en-weinig-ziekte)

Vaccinatiegraad stabiel, deelname daalt niet langer

Er is een einde gekomen aan de daling in het aandeel kinderen dat de vaccinaties uit het Rijksvac

(/nieuws/vaccinatiegraad-stabiel-deelname-daalt-niet-langer)

Vaccinatieschema baby opnieuw bekeken na invoering kinkhoestprik zwangere vrouwen

Kinkhoest is een gevaarlijke ziekte voor pasgeboren baby's die nog niet zijn ingeënt.

(/nieuws/vaccinatieschema-baby-opnieuw-bekeken-na-invoering-kinkhoestprik-zwangere-vrouwen)

Betere bescherming tegen kinkhoest

Het internationale onderzoeksproject PERISCOPE krijgt 28 miljoen euro Europese subsidie om de afw

(/nieuws/betere-bescherming-tegen-kinkhoest)

Stapje vooruit in strijd tegen kinkhoest

Het toevoegen van een extra adjuvant (hulpstof) aan de huidige kinkhoestvaccins kan de effectiviteit

(/nieuws/stapje-vooruit-in-strijd-tegen-kinkhoest)

[alles \(/onderwerp/91681/nieuws\)](#)

